

Framtagandet av en nationell strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning

I mars 2005 inleddes arbetet med att ta fram denna nationella strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning i Sverige. Innehållet i strategin är resultatet av en bred dialog om de regionala utvecklingsfrågorna och deras framtid. Dialogen har involverat aktörer från lokal, regional och nationell nivå samt företrädare för intresseorganisationer, näringsliv, nationella myndigheter och storstäder. Arbetet har bedrivits med stöd av arbetsgrupper med representanter för olika departement, närmast berörda myndigheter och regionala aktörer. En dialog har även förts med arbetsmarknadens parter¹.

Under hösten 2005 genomfördes sex regionala konferenser vid vilka möjlighet gavs till en dialog mellan Näringsdepartementets politiska ledning och politiska företrädare för regionerna. Drygt 450 personer deltog i diskussionerna vid konferenserna. Diskussionerna baserades på ett underlag med ett antal frågeställningar som tagits fram av tjänstemän inom Regeringskansliet. Dialogen avslutades med en nationell konferens i januari 2006 med medverkan av de ansvariga statsråden, Ulrica Messing och Hans Karlsson.

Nedan följer en sammanfattning av de synpunkter som var återkommande och som avspeglar diskussionerna vid samtliga konferenser.

- Regionerna betonar att det är mycket värdefullt att ges möjlighet att föra en politisk dialog om dessa frågor. Det finns ett fortsatt behov av en sådan dialog och önskemål om fortsättning ex i form av årliga avstämningar framfördes.
- Det finns ett starkt stöd för att samordna den regionala utvecklingspolitiken med sammanhållningspolitiken.
- De prioriteringar som föreslås anses vara relevanta och tillräckligt breda för att fånga in olika regionala förutsättningar. Man välkomnar att det gränsöverskridande samarbetet har lyfts fram som betydelsefullt för regional utveckling.
- Behovet av sektorssamordning på nationell nivå har betonats kraftigt som en avgörande förutsättning för att samspelet kring strategier och prioriterade insatser mellan den regionala och nationella nivån skall kunna utvecklas.
- Det finns behov av ett nationellt partnerskap för att möta regionala partnerskap och företrädare i en dialog.
- Storstäderna bör lyftas fram som tillväxtmotorer, samtidigt som deras särskilda problem belyses.
- Det är viktigt att regeringen signalerar att det inte handlar om ett nollsummespel, att utveckling i en region inte sker på bekostnad av en annan.
- Myndigheternas roll i det regionala utvecklingsarbetet - hur kan de på bästa sätt möta de regionala prioriteringarna i sin verksamhet.

¹ Den samlade konsultationsprocessen har omfattat representanter för följande aktörer; länsstyrelser, kommunala samverkansorgan, självstyrelseorgan, kommunförbund, kommuner, landsting, riksdagsledamöter, myndigheter, media, regionkontor, förvaltningsmyndigheter, handelskammare, social ekonomi, arbetsmarknadens parter(SACO, ST, TCO, LO, Svenskt näringsliv), Hållbarhetsrådet, Sveriges kommuner och landsting, intresseorganisationer som Mälardalsrådet, Företagarna, Europadirekt, Kooperativ utveckling, Akademi norr, m.fl.

- Lokala förutsättningar och underifrån perspektivet viktigt att betona
- Prioritera och fokusera på strategiska satsningar.

Ett analysarbete av utvecklingen i Sveriges regioner har genomförts i anslutning till framtagandet av strategin. Utgångspunkten har varit ett territoriellt perspektiv på utveckling med fokus på styrkor och svagheter. Arbetet har i huvudsak byggts på befintliga studier, analyser och utredningar. Analysunderlaget finns att tillgå på Näringsdepartementets webbplats.

Inför utformningen av nya programgeografier för den Europeiska sammanhållningspolitikens mål, Regional konkurrenskraft och sysselsättning, respektive målet Territoriellt samarbete, har Näringsdepartementet fört dialoger med representanter för samtliga län. För de regionala programmen inom målet Regional konkurrenskraft och sysselsättning har dialog förts med utgångspunkt i den NUTS II-indelning som fastställts inom det Europeiska samarbetet. För målet Territoriellt samarbete har dialogerna legat till grund för Sveriges ställningstaganden i diskussioner med andra medlemsstater och Europeiska kommissionen. Resultatet av dessa dialoger är en ny programgeografi för respektive mål som är väl förankrad bland de aktörer som kommer att utarbeta, genomföra och ansvara för programmen under kommande programperiod.

I januari 2005 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till organisation för ett samordnat genomförande av EU:s sammanhållningspolitik och den svenska regionala utvecklingspolitiken. En viktig del i uppdraget var att kartlägga och analysera de olika partnerskapens roll och funktion. Utredaren arbetade i nära kontakt och samråd med flertalet av de myndigheter och organisationer som berördes av utredningsförslaget.

I början av november 2005 överlämnade utredaren ett delbetänkande (SOU 2005:93 *Stärkt konkurrenskraft och sysselsättning i en ny geografi*) som remitterades till 121 myndigheter och organisationer. De flesta remissinstanserna var positiva till en samordnad förvaltning av EU:s strukturfondsprogram och nationella insatser för regionala utveckling. Många ställde sig dock avvisande till att bilda en ny central myndighet med regionala enheter och förordade istället Verket för Näringslivsutveckling (Nutek) som förvaltnings- och utbetalande myndighet för Europeiska regionala utvecklingsfonden. I drygt hälften av remissvaren förordades ökat politiskt inflytande vid utformningen av strategier och program.

I mitten av januari 2006 överlämnade utredaren ett slutbetänkande (SOU 2006:3 *Stärkt konkurrenskraft och sysselsättning i hela landet*). Det behandlades vid en hearing den 23 februari 2006, där 125 personer var närvarande och 25 yttrade sig. Hearingen kunde följas av alla intresserade via regeringens webbplats, där även alla remissvar och en remissammanställning finns att läsa.

Utredaren har även publicerat två fristående rapporter, som utgjort viktiga underlag för arbetet:

- *Svenska partnerskap – en översikt*, SOU 2006:4.

- *Organisering av regional utvecklingspolitik – balansera utveckling och förvaltning*, SOU 2006:5